

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **C., a. s., so sídlom F.**, IČO: X., zastúpeného JUDr. Ing. Ľ. N., advokátom so sídlom M., proti žalovanému v 2. rade: **Mgr. A.. M.**, nar. X., bytom B. v 3. rade: **A. M.**, nar. X. bytom B. obaja zastúpení JUDr. R. S., advokátom so sídlom R., v 4. rade: **Ing. F. M.**, nar. X., bytom B. zastúpenému JUDr. J. P., advokátom so sídlom R., v 5. rade: **Dr. J. D.**, nar. X., bytom S., v 6. rade: **A. D.**, nar. X., bytom S. žalovaní v 5. a 6. rade, zastúpení JUDr. P. V., advokátom so sídlom Š., v konaní **o zaplatenie 158 947,90 Eur (4 788 464,70 Sk) s príslušenstvom**, na odvolanie žalovaných v 2. až 6. rade proti čiastočnému rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 16Cb/3/2007-667 z 28. októbra 2009 v znení opravného uznesenia č. k. 16 Cb/3/2007-671 z 28. októbra 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky čiastočný rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 16Cb/3/2007-667 z 28. októbra 2009 v znení opravného uznesenia č. k. 16 Cb/3/2007-671 z 28. októbra 2009 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým čiastočným rozsudkom v znení opravného uznesenia uložil žalovaným v 2. až 6. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 66 104,01 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými v 2. až 6. rade boli platne uzavreté ručiteľské listiny zo dňa 29. 05. 1995,

na základe ktorých žalovaní v 2. až 6. rade prevzali ručenie za splácanie úverov žalovaným v 1. rade. V článku I. ručiteľských listín bolo chybné uvedené, že ručiteľia preberajú ručenie za veriteľov záväzkov. Táto chyba však nemá za následok neplatnosť ručiteľského vyhlásenia. Z ručiteľských listín totiž jednoznačne vyplýva, čo je predmetom ručenia (úver poskytnutý žalovanému v 1. rade na základe úverových zmlúv č. 801179/0 a 800331/3) a z článku II ručiteľských listín je zrejmé, aké sú práva a povinnosti ručiteľov voči veriteľovi a v článku II je jasne definovaný záväzok ručiteľov uspokojiť veriteľa v prípade, že žalovaný v 1. rade nespláti svoj záväzok voči žalobcovi v primeranej lehote po tom, čo ho na to vyzval. Žalovaný vo 4. rade sa dovoľával neplatnosti ručiteľskej listiny aj z toho dôvodu, že listinu podpísal v omyle, že je plnoprávnym spoločníkom žalovaného v 1. rade, čo ako sa neskôr ukázalo, nezodpovedalo skutočnosti. V danom prípade nejde o omyl, ktorý by bol vyvolaný žalobcom, t.j. veriteľom. Pre právny vzťah medzi veriteľom a ručiteľom dlžníka nie je rozhodujúce, či bol ručiteľ pred tým, ako urobil písomné vyhlásenie o ručení, uvedený dlžníkom do omylu, preto aj túto námietku vyhodnotil súd ako nedôvodnú.

Žalovaný v 4. rade zaplatil dňa 18. 03. 1998 na úver č. 801179/0 sumu 2 834 000,-- Sk, určenú ako splátku istiny a na úver č. 800331/3 sumu 2 166 000,-- Sk rovnako určenú ako splátku istiny (doklady o úhrade na č. 1. 435 spisu). Napriek tomu, že v článku III. bod 5. úverovej zmluvy č. 801179/0 a úverovej zmluvy č. 800331/3 bolo medzi účastníkmi dohodnuté, že z došlých súm na úhradu úveru vrátane príslušenstva sa prednostne uhrádzajú splatné úroky, žalobca akceptoval vôľu žalovaného vo 4. rade a započítal uvedené sumy na istinu úveru. Úhradou žalovaného vo 4. rade došlo k splateniu celej istiny úveru č. 800331/3 vo výške 2 166 000,-- Sk, ako aj k splateniu žalovanej časti úveru č. úveru 801179/0 vo výške 620.000,- Sk (celkovo bola zaplatená splátka istiny úveru 2 834 000,-- Sk). Žalobca si žalobou okrem istiny uplatnil nárok na zaplatenie splatných úrokov z oboch úverových zmlúv ku dňu 15. 7. 1997. Úrok zo zmluvy č. 800179/0 predstavuje sumu 1 562 013,80 Sk, ktorý žalobca riadne špecifikoval na č. 1. 44 až 47 spisu a úrok zo zmluvy č. 800331/3 sumu 429 435,50 Sk, ktorý žalobca špecifikoval na č. 1. 48 až 51 spisu. V špecifikácii žalobcu dlžná suma splatných úrokov úveru č. 800179/0 predstavuje súčet nezaplateného riadneho úroku 1 410 790,10 Sk, nezaplateného sankčného úroku 8 062,-- Sk a nezaplatených úrokov z úrokov 143 161,70 Sk. Pokiaľ ide o úver č. 800331/3, dňa 20. 05. 1997 sa stala splatnou posledná splátka úveru. Vzhľadom k tomu, že žalobca si uplatnil svoju pohľadávku ku dňu 30. 06. 1997, celkový nezaplatený úrok vo výške

429 435,50 Sk tvorí podľa špecifikácie súčet nezaplateného riadneho úroku 315 889,10 Sk, nezaplateného sankčného úroku 37 955,40 Sk, nezaplatených úrokov z úrokov 21 998,10 Sk a úrok vo výške 53 592,90 Sk (špecifikovaný na č. l. 7 až 9 spisu) za obdobie od 21. 05. 1997 do 30. 06. 1997. V článku I. bod 1 úverovej zmluvy č. 801179/0 bola medzi účastníkmi dohodnutá úroková sadzba 19%, zmenená na základe dodatku č. 1 k úverovej zmluve s účinnosťou od 01. 03. 1996 na 16%. V článku I. bod 1 úverovej zmluvy č. 800331/3 bola medzi účastníkmi dohodnutá úroková sadzba 19%, zmenená na základe dodatku č. 1 k úverovej zmluve s účinnosťou od 01. 03. 1996 na 15%. Pre prípad omeškania s úhradou splátok úveru a úrokov si v článku IV. bod 5 písm. b/ úverových zmlúv dohodli účastníci zvýšenie úrokovej sadzby zo sumy nezaplatenej splátky úveru (úrokov) o 14,5% nad základnú sadzbu, ktorá predstavovala 14,5%. Na základe dodatku č. 2 došlo k zmene úročenia, keď s účinnosťou od 01. 10. 1996 sa v prípade omeškania zvýšila úroková sadzba o 1% nad dohodnutú úrokovú sadzbu. Žalobca účtoval žalovanému v 1. rade úroky v súlade s úverovými zmluvami č. 801179/0 a č. 800331/3, a to v súlade s článkom I. bod 1 a s článkom IV. bod 5 písm. b/ úverových zmlúv. V predloženej špecifikácii sú osobitne účtované úroky z istiny úveru a úroky zo splatných úrokov.

Súd mal preukázané, že po podaní žaloby nedošlo ku dňu rozhodnutia k žiadnej úhrade splatných úrokov na základe oboch úverových zmlúv. Vzhľadom k tomu, že nárok žalobcu na zaplatenie splatných úrokov uplatnený žalobou nezanikol v dôsledku splnenia, resp. z iného zákonného dôvodu, bola pohľadávka žalobcu v časti splatných úrokov spôsobilá byť predmetom postúpenia medzi pôvodným žalobcom S. S. a. s. a súčasným žalobcom C., a. s. Postúpenie pohľadávky z úveru č. 800331/3 mal súd preukázané na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 05. 09. 2002, kde predmetom postúpenia bola celá pohľadávka z úverových zmlúv, vrátane príslušenstva, teda časť pohľadávky, ktorá bola uplatnená žalobou, ako aj časť pohľadávky, ktorej splatnosť nastala po podaní žaloby a ktorá nebola v žalobe uplatnená. Na základe zmlúv o postúpení pohľadávok mal súd dostatočne preukázanú aktívnu legitimáciu žalobcu v konaní.

Preto súd zaviazal žalovaných v 2. až 6. rade spoločne a nerozdielne na úhradu dlžných úrokov v sume 1 991 449,30 Sk (1 562 013,80 Sk + 429 435,50 Sk), t.j. 66 104,01 Eur žalobcovi. Súd žalobu zamietol v časti uplatnenej istiny úverov, keď mal preukázané, že žalovaná istina oboch úverov bola uhradená žalovaným vo 4. rade dňa 18. 03. 1998. Rovnako

súd žalobu zamietol v časti uplatnených poplatkov podľa sadzobníka S. S., a. s. a v časti nákladov zaplatených za klienta, keď dôvodnosť tohto nároku žalobca v konaní nijako nepreukázal, nepredložil súdu dôkazy preukazujúce opodstatnenosť tohto nároku a nešpecifikoval tento nárok s odkazom na konkrétne ustanovenia úverovej zmluvy č. 801179/0 a 800331/3.

Súd vo veci rozhodol čiastočným rozsudkom len o žalobou uplatnenom nároku voči žalovaným v 2. až 6. rade, nakoľko vo vzťahu k žalovanému v 1. rade je konanie naďalej prerušené z dôvodu pretrvávajúceho konkurzného konania. O trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej podľa § 151 ods. 3 O. s. p.

Proti rozsudku v časti, ktorou boli zaviazaní na plnenie, podali žalovaní v 2. až 6. rade odvolanie.

Žalovaní v 2. a 3. rade uviedli, že účinnosť oboch úverových zmlúv bola viazaná na zavkladovanie záložných zmlúv, ku ktorému nedošlo. Preto tvrdia, že konajúci súd nedostatočne preskúmal tak skutkový stav a následne nesprávne vyhodnotil právny stav pri vzniku uzatvorenia, platnosti a účinnosti samotných úverových zmlúv č. 801179/0 a č. 800331/3, pričom žalovaní v 2. a 3. rade sa neodvolávajú na článok 6 písm. c/ samotných úverových zmlúv, ale na článok VIII. Záverečné ustanovenia ods. 5. úverových zmlúv. Týmto článkom si účastníci jednoznačne zvolili odkladaciu podmienku, že úverová zmluva nenadobudne účinnosť, pokiaľ nenadobudne rozhodnutie o povolení vkladu záložného práva Katastrom nehnuteľností právoplatnosť a zároveň nebudú predložené „všetky“ v zmluve uvedené platné doklady, to sa však nestalo. Žalovaným v 5. a 6. rade bol návrh na vklad záložného práva zamietnutý. Žalovaní v 2. a 3. rade podali návrh na neplatnosť záložnej zmluvy. Pokiaľ by súd bral tieto skutočnosti do úvahy a správne právne posúdil vec, tak by mal dospieť k záveru, že úverové zmluvy č. 801179/0, a č. 800331/3 sú neúčinné, a teda S. S. ako právny predchodca žalobcu plnila na základe neúčinných úverových zmlúv. Tvrdia, že S. S. plnila na základe neúčinnnej zmluvy, čím vlastne jednostranne porušila podmienky úverovej zmluvy, čím zasiahla do práv iných účastníkov, t.j. ručiteľov. Sú toho názoru, že z dôvodu neúčinnosti predmetných zmlúv nemohla byť platne uzavretá ani zmluva o postúpení pohľadávok medzi žalobcom a S. S., a. s. Uvádzajú, že žalobca nie je aktívne legitimovaný, nakoľko Zmluvou o postúpení pohľadávky nenadobudol tú pohľadávku, ktorá bola uplatnená

žalobou pôvodným žalobcom, a ktorá je predmetom tohto konania. Z uvedených dôvodov navrhujú, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na nové konanie.

Žalovaný vo 4. rade zhodne uviedol, že úverové zmluvy č. 801179/0 a 800331/3 sú neúčinné, a že žalobca nie je aktívne legitimovaný vo vzťahu k uplatnenému nároku a žalovaný vo 4. rade nie je pasívne legitimovaný a povinný na plnenie z dôvodu absolútnej neplatnosti ručiteľskej listiny. Ďalej tvrdí, že predmet konania zanikol plnením zo strany žalovaného vo 4. rade. Poukazuje tiež na premlčanie uplatneného nároku.

Žalovaní v 5. a 6. rade v odvolaní uviedli, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a nie je možné z odôvodnenia rozsudku zistiť, ako súd dospel k názoru, že žalovaní v 2. až 6. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi súdom priznanú sumu ako úroky z úverových zmlúv pôvodne žalovaných ešte S. S., a. s., B.. Tvrdia, že ak žalovaný vo 4. rade ako ručiteľ dňa 18. 03. 1998 zaplatil na pohľadávky veriteľa z úveru č. 800331/3 a úveru 801179/0 spolu sumu 5 000 000,-- Sk, t.j. viac, ako bola žalovaná suma ku dňu 15. 07. 1997, potom táto platba sa musí započítať na úhradu dlhu za dlžníka, na ktorú bol ako ručiteľ vyzvaný. Splnením dlhu uspokojil pohľadávku veriteľa, na ktorej uspokojenie bol vyzvaný listom zo dňa 03. 06. 1997 a ktorá bola predmetom žaloby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že sú dôvodné.

Žalovaní v 2. až 6. rade v odvolaniach poukazujú na existenciu odvolacích dôvodov, uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. d/, f/ O. s. p., t.j. že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukazujú tiež na nepreskúmateľnosť rozhodnutia v jeho napadnutej časti (§ 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.).

Nesprávne skutkové zistenia súdu prvého stupňa namietajú žalovaní v súvislosti s aktívnou legitimáciou žalobcu, ktorý uplatnenú pohľadávku nadobudol podľa napadnutého rozhodnutia na základe postúpenia pohľadávky z dvoch úverových zmlúv, a to úverovej zmluvy č. 800331/3 v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 05. 09. 2002

a postúpenia pohľadávky z úverovej zmluvy č. 801179/0 v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 12. 2005.

Uznesením zo dňa 19. 03. 2007 súd vyhovel návrhu pôvodného žalobcu S. S., a. s., B., na zmenu účastníka konania na strane žalobcu tak, že na miesto pôvodného žalobcu vstúpila do konania spoločnosť C., a. s. so sídlom M., t.j. terajší žalobca. Návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu súd vyhovel podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. s poukazom na skutočnosť, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 12. 2005 uvedená spoločnosť nadobudla pohľadávku, ktorá je predmetom sporu, spolu so všetkými právami s ňou spojenými.

Žalobou si pôvodný žalobca uplatnil právo na zaplatenie pohľadávky vo výške 4 788 464,70 Sk na základe úverových zmlúv č. 801179/0 a 800331/3 vo vzťahu k žalovanému v 1. rade ako dlžníkovi a žalovaným v 2. až 6. rade ako ručiteľom s tým, že na splátkach úveru č. 801179/0 dlhuje žalovaný v 1. rade k 15. 07. 1997 sumu 620 000,-- Sk a na splátkach úrokov 1 562 013,80 Sk. Dlh na splátkach úveru č. 800331/3 vyčíslil sumou 2 166 000,-- Sk, na splátkach úrokov sumou 429 045,90 Sk. Dňa 18. 03. 1998 zaplatil žalovaný vo 4. rade ako splátku istiny na úver č. 8000331/3 sumu 2 166 000,-- Sk a na úver č. 801179/0 sumu 2 834 000,-- Sk, v dôsledku čoho súd konštatoval, že uvedenou úhradou došlo k splateniu celej istiny úveru č. 800331/3, ako aj k splateniu žalovanej časti istiny úveru 801179/0. Pokiaľ ide o zaplatenie splatných úrokov, nárok žalobcu považoval za preukázaný zmluvami o postúpení pohľadávok zo dňa 05. 09. 2002 a 07. 12. 2005. Ku zmene účastníka konania na strane žalobcu došlo v roku 2007 s poukazom na zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 12. 2005, súd prvého stupňa však neskúmal výšku pohľadávky nadobudnutej postupníkom C., a. s., na základe tejto zmluvy, ako aj vo vzťahu k námietkam žalovaných v 2. až 6. rade, ktoré sa týkali nedostatočnej identifikácie postúpenej pohľadávky. Námietka žalovaných, podľa ktorej súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadom aktívnej legitimácie žalobcu, je preto dôvodná.

Žalovaní v 2. až 6. rade ďalej namietajú nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Nesprávne právne posúdenie veci namietajú žalovaní v 2. až 6. rade vzhľadom na hodnotenie ich námietky, týkajúcej sa neúčinnosti predmetných úverových zmlúv, podľa článku VIII. bod 5 ktorých zmluva nadobudne účinnosť až po právoplatnom rozhodnutí o povolení vkladu záložného práva do katastra nehnuteľností a po predložení všetkých v zmluve uvedených dodatkov. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, uvedenú námietku súd prvého stupňa nevyhodnotil vo vzťahu k namietanému ustanoveniu zmlúv a jeho právnym dôsledkom na uplatnený nárok žalobcu, ale vo vzťahu k článku VI. bod 6 písm. c/ zmluvy, podľa ktorého čerpanie úveru bude povolené po predložení povolenia vkladu záložného práva na nehnuteľnosti katastrálnym úradom.

Odvolačí súd sa však nestotožnil s námietkou žalovaných, podľa ktorej sú ručiteľské listiny neplatné vzhľadom na obsah ich článku I., podľa ktorého ručiteľ preberá ručenie za veriteľov záväzkov. Z obsahu predmetného právneho úkonu nepochybne vyplýva, že ručiteľ sa zaväzuje uspokojiť pohľadávku veriteľa, ktorým bol v zmysle úverových zmlúv č. 801179/0 a 800331/3 zo dňa 29. 05. 1995, ktoré sú v ručiteľskej listine špecifikované, právny predchodca žalobcu. Keďže význam prejavu vôle v ručiteľských listinách je nepochybný, uvedená nesprávnosť nemá za následok neplatnosť právneho úkonu (§ 37 ods. 3 Obč. zák.).

Na majetok dlžníka z predmetných úverových zmlúv, ktorý je žalovaným v 1. rade, bol uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 51K 252/97 zo dňa 02. 02. 1999 vyhlásený konkurz. Súd prvého stupňa by mal preto v konaní skúmať, či pohľadávku, ktorá je predmetom konania, žalobca prihlásil do konkurzného konania a s akým výsledkom, keďže uvedená skutočnosť by mala vplyv na právne posúdenie opodstatnenosti žalobcom uplatnenej pohľadávky.

V priebehu konania pred súdom prvého stupňa žalovaní vzniesli námietku premlčania žalobcovho nároku. Uvedenou námietkou sa súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nezaoberal. Keďže pri vyhotovení rozsudku sa súd neriadil ustanovením § 157 O. s. p., obmedzil tým žalovaných v práve na spravodlivé súdne konanie, ako aj pri podaní opravného

prostriedku vo vzťahu k zákonom vymedzeným odvolacím dôvodom, v dôsledku čoho im odňal možnosť konať pred súdom. Je preto daná aj existencia odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd čiastočný rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O. s. p.).

O trovách konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O. s. p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2011

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová